

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ŠVIETIMO PAŽANGOS 2022 METŲ ATASKAITA

Kėdainių rajono savivaldybės švietimo pažangos 2022 metų ataskaita parengta pagal Kėdainių rajono savivaldybės prioritetus, atsižvelgiant į strateginius siekius, švietimo lygmens susitarimus, praktiką ir tradicijas, rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos plano rezultatus ir perspektyvas, Švietimo skyriaus veiklos ataskaitas, kai kuriuos numatytus rajono savivaldybės švietimo stebėsenos rodiklius ir jų rezultatus.

Kėdainių rajono savivaldybės 2022–2024 metų strateginiame veiklos plane numatyta programa „Švietimas ir ugdymas“, kurioje nustatyti du strateginiai švietimo plėtros tikslai: 1) plėtoti kokybišką, visiems prieinamą, tęstinę švietimo sistemą savivaldybėje; 2) tobulinti ugdymo(si) infrastruktūrą, aplinką, diegti inovacijas, – ir tęstiniai uždaviniai.

Savivaldybės administracijos Švietimo skyrius dalyvavo formuojant Savivaldybės švietimo politiką, teisės aktų nustatyta tvarka vykdė viešąjį švietimo administravimą Savivaldybės švietimo įstaigose, prižiūrėjo kitų Savivaldybės įstaigų, kuriose organizuojamas vaikų ir suaugusiųjų neformalusis švietimas bei tęstinis mokymasis, veiklą.

Kėdainių r. savivaldybė – 2022 m. „Auksinės krivulės“ laureatė už savarankiškumą, iniciatyvą bei pastangas kuriant šiuolaikišką ir atvirą mokyklą.

Vilniaus politikos analizės instituto parengtame 2022 m. savivaldybių gerovės indekso skaičiavime Kėdainių r. savivaldybės švietimo indekso balas – 8,2 iš 10 galimų (I vieta iš 60 savivaldybių).

Nacionalinės švietimo agentūros kartu su programa „Tūkstantmečio mokykla“ organizuotoje nacionalinėje konferencijoje „Kaip 2×2? Matematikos rezultatų ir inovacijų ryšys“ dalintasi gerąja patirtimi „Iniciatyvos ir pastangos gerinant matematikos pasiekimus Kėdainių rajono mokyklose“.

Vadovaujantis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“, parengtas rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrasis planas, kurio **strateginis tikslas** – sudaryti sąlygas plėtoti kokybišką privalomąjį ir visuotinį švietimą, siekti sukurti saugią mokyklą, mažinti socialinę atskirtį, didinti švietimo prieinamumą ir įvairovę už protingą, valstybei ir rajono savivaldybei pakeliamą kainą, racionaliai naudojant švietimui skirtas lėšas.

2022 m. balandžio 28 d. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AD-1-492 patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės švietimo stebėsenos tvarkos aprašas, savivaldybės lygmens stebėsenos rodikliai ir jų aprašai.

Pažangos ataskaitoje pateikiama rajono savivaldybės švietimo būklė ir kaitos analizė. Pirmiausia orientuojamasi į stebėsenos rodiklių ataskaitas.

Rodikliai yra suskirstyti į keturias grupes: švietimo konteksto, indėlio į švietimą, švietimo procesų ir švietimo rezultatų. Toks grupavimas paremtas Lietuvos valstybės švietimo sistemos modelio dėmenimis.

Renkant rodiklius, naudotasi Gyventojų registru, Švietimo valdymo informacine sistema (ŠVIS), Mokinių registru, Pedagogų registru, Kėdainių rajono savivaldybės administracijos skyrių duomenimis, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (ŠMSM) ataskaitomis, šalies ir rajono savivaldybės leidiniais, kuriuose aptariama rajono savivaldybės, mokyklų grupės ar konkrečios mokyklos švietimo situacija ir problemos. Ataskaitoje kaskart nurodomi svarbiausi informaciniai šaltiniai.

Pažangos ataskaita skelbiama viešai.

ŠVIETIMO SISTEMOS DĖMENYS

1. Švietimo kontekstas (parodo išorines sąlygas ir reikmes, darančias poveikį švietimo sistemos procesams)

Pasirinkti keli itin svarbūs konteksto duomenys, atspindintys demografinę situaciją, nes tai iš dalies lemia švietimo tinklo nustatymo kriterijus ir ugdymo(si) organizavimą rajono savivaldybėje.

Nenagrinėjamas socialinis, visuomeninis, ekonominis, kultūrinis, technologinis ir politinis kontekstas, tačiau sociokultūrinė aplinka neretai gali būti esminiai dėmenys, turintys įtakos švietimui.

1.1. Gyventojų skaičiaus pokytis

Metai	Deklaravusių gyv. vietą Kėdainių rajono savivaldybėje gyventojų skaičius metų pradžioje	Deklaravusių gyv. vietą Kėdainių mieste gyventojų skaičius metų pradžioje
2023	49 226	22 836
2022	49 370	23 233
2021	50 012	23 676
2020	50 519	24 010

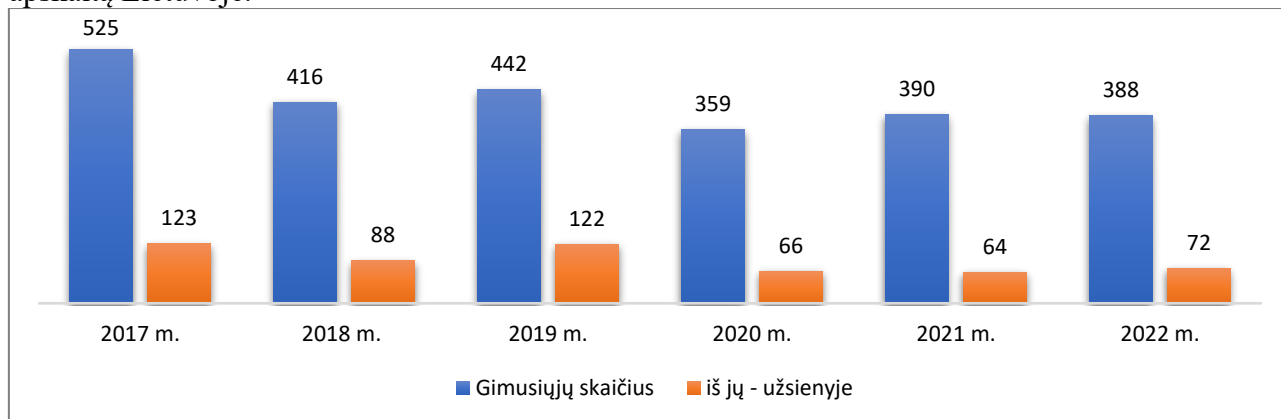
Šaltinis: Gyventojų registras.

Kėdainių rajono savivaldybėje savo gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų skaičius mažėja. Per 2021 m. sumažėjo 642 žmonėmis (1,3 proc.), o per 2022 m. – 144 žmonėmis (0,3 proc.).

Nors kaime gyvenamąją vietą deklaravo 50,8 proc. gyventojų, kaimo mokyklose mokosi 31 proc. mokinių. Nesant darbo vietų kaime, dauguma tėvų, vykdami į darbą rajono centre, vaikus veža į miesto švietimo įstaigas. Tai turi įtakos ir rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkai, ugdymo organizavimui.

1.2. Gimusiųjų skaičius

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos ir archyvo skyriaus padarytuose gimimo įrašuose išskiriami vaikai, registruoti užsienio valstybėje, o vėliau įtraukti į apskaitą Lietuvoje.

Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos ir archyvo skyrius.

Rajono savivaldybėje gimstančiųjų skaičius kasmet mažėja, nuo 2020 m. jau nesiekia 400.

Išvada. Duomenys rodo, kad savivaldybėje gimusių vaikų skaičiaus pokyčiai nežymūs. Artimiausiu metu steigti naujų ugdymo įstaigų nereikės.

2. Indėlis į švietimą (parodo pastangas ir (arba) išteklius, reikalingus švietimo sistemai veikti ir tikslams pasiekti)

Nuosekliai aptariamas mokyklų tinklas, mokinių skaičiaus kaita, ugdymo pagal programas aprėptis, neformalusis švietimas, švietimo įstaigų personalas, mokinių vežimas, kai kurie švietimo finansavimo niuansai.

2.1. Bendrojo ugdymo mokyklų 1–8 klasių komplektų, kurie yra jungtiniai, dalis

2022 m. rajono savivaldybės mokyklose buvo 2,5 proc. 1–8 jungtinių klasių komplektų (be specialiųjų, jaunimo ir suaugusiųjų klasių), 2021 m. – 2 proc.; 2020 m. – 1,5 proc.

(Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius).

Rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrajame plane numatytas rezultato rodiklis 2023 m. – 0 proc.

1–4 klasių mokiniams užtikrinama galimybė lankyti mokyklą arčiau gyvenamosios vietos. Dėl mažo mokinių, besimokančių pagal pradinio ugdymo programą skaičiaus, jungtinių klasių komplektų kaimo mokyklose nemažėja, ir pasiekti 2023 m. numatytą rodiklį bus labai sunku.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos leidinyje „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. Įtraukusis ugdymas“ rekomenduojama rajono savivaldybei: spartinti mokyklų tinklo pertvarką, priimti sprendimus dėl mažų ir jungtinių klasių komplektų skaičiaus mažinimo.

2.2. Bendrojo ugdymo mokyklų klasių komplektų, kuriuose yra mažiau kaip 8 mokiniai, dalis

2022 m. yra vienas nepilnas 1–10 (I–II gimn.) klasių komplektas (0,4 proc.), kurio išlaikymui mokymo lėšas skiria Savivaldybė.

2021 m. buvo septyni (3,1 proc.); 2020 m. – 2,2 proc. (neįskaičiuoti specialiųjų klasių mokiniai) (*Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius*).

Rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrajame plane numatytas rezultato rodiklis 2023 m. – 0 proc. Daroma pažanga.

2.3. Naujai komplektuojamų priešmokyklinio ugdymo grupių, kuriose yra ne daugiau kaip 20 mokinių, dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	71,40	56,50	70,80
Lietuva	86,10	84,40	81,10

Šaltinis: ŠVIS.

Rajono savivaldybėje siekiama sudaryti galimybę mokiniams gauti kokybišką priešmokyklinį ugdymą. Rugsėjo 1 d. duomenimis naujai komplektuojamose priešmokyklinio ugdymo grupėse iki 20 vaikų 2020 m. buvo 20 grupių iš 28 (71,4 proc.), 2021 m. 13 grupių iš 23 (56,5 proc.), 2022 m. 17 grupių iš 24, (70,8 proc.). Lyginant 2021 m. ir 2022 m. pasisėkė padidinti priešmokyklinio ugdymo grupių, kuriose yra ne daugiau kaip 20 mokinių dalį 14,3 procento, tačiau nuo šalies rodiklio dar atsiliekame.

2.4. Naujai komplektuojamų bendrojo ugdymo mokyklų bendrosios paskirties 1 klasių komplektų, kuriuose yra ne daugiau kaip 24 mokiniai, dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	91,70	100,00	100,00
Lietuva	91,40	89,40	89,30

Šaltinis: ŠVIS.

Rajono savivaldybėje kasmet nustatomas klasių komplektų skaičius bendrojo ugdymo mokyklose. 2020 m., 2021m. ir 2022 m. naujai suformuota po 24 pirmų klasių komplektus, iš kurių tik 2020 m. dvejuose komplektuose buvo daugiau nei 24 mokiniai, o 2021m. ir 2022 m. visuose komplektuose buvo ne daugiau nei 24 mokiniai. Šio rodiklio reikšmė pasiekė 100 proc. ir yra didesnė už šalies rodiklį.

2.5. Ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme dalyvaujančių 3–5 metų vaikų dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	88,02	93,77	96,89
Lietuva	88,80	92,20	93,10

Šaltinis: ŠVIS.

Rajono savivaldybė reikiamą dėmesį skiria ikimokyklinio ugdymo prieinamumui didinti. 2022 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, 3,12 proc. padidėjo 3–5 metų vaikų, dalyvaujančių ikimokykliniame ugdyme, lyginant su 2021 m.

2.6. Savivaldybės mokyklose ugdomų 3–5 metų vaikų, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra kitoje savivaldybėje, dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	6,06	6,76	7,76
Lietuva	6,20	6,30	7,70

Šaltinis: ŠVIS.

Kėdainių rajono savivaldybės ugdymo įstaigose ugdomų kitų savivaldybių vaikų dalis nėra didelė, rodiklis nežymiai viršija šalies rodiklį. 2020 m. lankė 6,06 proc. (šalyje – 6,2 proc.), 2021 m. – 6,76 proc. (šalyje – 6,3 proc.), 2022 m. – 7,76 proc. (šalyje – 7,7 proc.).

2.7. Savivaldybės 3–5 metų vaikų, ugdomų ne savivaldybės mokyklose, dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	2,74	3,96	4,58
Lietuva	6,20	6,60	8,20

Šaltinis: ŠVIS.

Savivaldybės vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas kitų savivaldybių institucijose, dalis nėra didelė, tačiau jų skaičius kasmet didėja.

2.8. Neformaliojo švietimo veikloje dalyvaujančių mokinių dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	77,14	78,17	75,49
Lietuva	61,70	61,90	62,20

Šaltinis: ŠVIS.

Neformalusis švietimas. Švietimo skyrius kuruoja 3 neformaliojo vaikų švietimo mokyklas: Dailės, Kalbų ir Muzikos. 2022 m. spalio 1 d. jose mokėsi 1 365 mokiniai. Kėdainių suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centro Neformaliojo vaikų švietimo skyriuje mokėsi 238 mokiniai, Kėdainių šviesiosios gimnazijos Sėkmės ir lyderystės mokykloje – 118 mokinių. Bendrojo ugdymo mokyklose būrelius lankė 2 883 mokiniai, t. y. 55,4 proc. visų besimokančiųjų.

Tikslinis neformaliojo vaikų švietimo (toliau – NVŠ) programų finansavimas. 2022 m. Savivaldybei buvo skirta 270,9 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų, skirtų neformaliajam vaikų švietimui. Vasario–birželio mėnesiais paslaugas teikė 26 NVŠ teikėjai, veikė 42 programos, o spalio–gruodžio mėnesiais paslaugas teikė 23 NVŠ teikėjai, veikė 64 programos. Programose dalyvavo 1750 mokinių. Populiariausios buvo sporto krypties programos (49 proc. mokinių), technologijų programos (15 proc. mokinių) ir šokio programos (16 proc. mokinių). Atkreiptinas dėmesys, kad 190 mokinių, turinčių vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, buvo skirti 2 NVŠ krepšeliai.

Rodiklis šiek tiek sumažėjo, nes mažiau mokinių lanko neformaliojo švietimo būrelius bendrojo ugdymo mokyklose.

2.9. Jaunesnių nei 50 metų bei 50 metų ir vyresnio amžiaus mokytojų skaičiaus santykis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	0,74	0,57	0,53
Lietuva	0,71	0,67	0,66

Šaltinis: ŠVIS.

Pedagogų personalo politikos įgyvendinimas neveiksmingas. Nedaug jaunų žmonių savo ateitį sieja su mokytojo darbu, todėl savivaldybės mokyklose daugėja vyresnio amžiaus mokytojų.

2.10. Daugiau kaip 2 metų pedagoginio darbo stažą turinčių darbuotojų dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	96,42	94,74	93,07
Lietuva	93,10	91,60	89,00

Šaltinis: ŠVIS.

Vyresnio amžiaus mokytojams sulaukus pensinio amžiaus, reikės spręsti specialistų pritraukimo problemą. Ruošiantis tam, analizuojamas mokytojų poreikis, planuojamos priemonės, kurios padėtų spręsti mokytojų stygiaus klausimą.

2022 m. padidintos lėšos Kėdainių rajono savivaldybės mokytojų pritraukimo ir motyvacijos programos įgyvendinimui.

Jau šiandien Kėdainių rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklose jaučiamas trūkumas švietimo pagalbos specialistų, matematinio ir gamtamokslinio, priešmokyklinio ugdymo mokytojų.

2.11. Švietimo įstaigų, kuriose nėra nuolatinio vadovo daugiau kaip 12 mėnesių, dalis nuo bendro švietimo įstaigų skaičiaus

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	0,00	0,00	0,00
Lietuva	5,30	3,70	3,70

Šaltinis: ŠVIS.

Per trejus metus Kėdainių rajono savivaldybėje nebuvo švietimo įstaigų, kurios daugiau kaip 12 mėnesių neturėtų nuolatinio vadovo.

2.12. Švietimo įstaigų skaičius pagal tipus ir jų kaita per 5 metus

Rajono savivaldybės mokyklų tinklo 2021–2025 metų pertvarkos bendrajame plane vienas uždavinių: užtikrinti darnią mokyklų sistemą, pagrįstą švietimo paslaugų kokybe. 2022 m. visose seniūnijose buvo mokykla, vykdanči pradinio ar pagrindinio arba pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas. Tarp plano prioritetų – užtikrinti vienodas mokymosi sąlygas visiems mokiniams; sudaryti sąlygas mokytis arčiau gyvenamosios vietos pagal pradinio ugdymo programą pilnose klasėse; mokyklos kaip organizacijos veiklos kokybės tobulinimas.

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrojo planu, nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. Truskavos pagrindinė mokykla prijungta prie Kėdainių r. Šėtos gimnazijos skyriaus teisėmis. Likviduotas Josvainių gimnazijos Skaistgirių skyrius, Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijos Pajieslio daugiafunkciame centre nutrauktas pradinio ugdymo programos vykdymas. Dėl mažėjančio vaikų skaičiaus išliko jungtinių klasių komplektai pradiniam ugdyme. Viena nepilna klasė išlaikoma Savivaldybės biudžeto lėšomis.

2022 m. Švietimo skyrius koordinavo 27 švietimo įstaigų veiklą. Rajono savivaldybėje veikė 6 gimnazijos, Suaugusiųjų ir jaunimo mokymo centras, 3 progimnazijos, 5 pagrindinės mokyklos (įskaitant Kėdainių „Spindulio“ mokyklą), 1 mokykla-darželis, 7 lopšeliai-darželiai, 3 neformaliojo vaikų švietimo mokyklos ir Kėdainių švietimo pagalbos tarnyba. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupės veikė Josvainių ir Šėtos socialiniuose ir ugdymo centruose. Neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančias neformaliojo švietimo programas vykdė Kėdainių sporto centras.

Per 5 metus sumažėjo viena pagrindinė mokykla (tapo skyriumi); 1-a neformaliojo vaikų švietimo mokykla (Sporto centras tapo Kultūros ir sporto skyriui priklausančia biudžetine įstaiga); 6 mokyklų skyriai iš bendrojo ugdymo tapo ikimokyklinio ugdymo skyriais, 2 skyriai likviduoti.

Rajono savivaldybėje veikia ne rajono savivaldybei priklausančios švietimo institucijos: Kėdainių profesinio rengimo centras, Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Broniaus Oškinio vaikų aviacijos akademija, VšĮ „Alternatyviojo ugdymo centras“ ir VšĮ „Pažinimo taku“ (Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius).

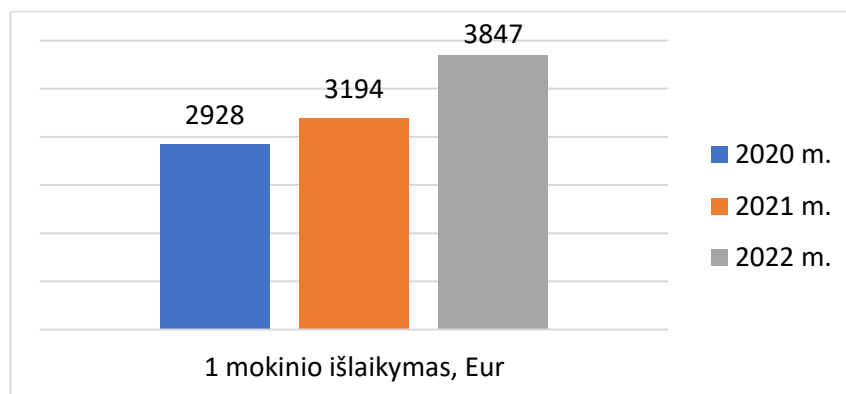
2.13. Mokinių pasiskirstymas pagal ugdymo programas (ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio) per 3 metus

Ugdymo programos pavadinimas	Mokinių skaičius		
	2020-09-01	2021-09-01	2022-09-01
Ikimokyklinio ugdymo	1 459	1 459	1 410
Priešmokyklinio ugdymo	408	431	421
Pradinio ugdymo	1 735	1 708	1 752
Pagrindinio ugdymo I dalis	1 869	1 865	1 855
Pagrindinio ugdymo II dalis	886	897	872
Vidurinio ugdymo	692	702	710
Socialinių įgūdžių ugdymo	15	8	14
Iš viso	7 064	7 070	7 034

Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius.

Mokinių 2020–2022 m. mažėjo ar daugėjo netolygiai. Pradinio ir vidurinio ugdymo programose mokinių skaičius šiek tiek padidėjo, likusių programų – sumažėjo. 162 vaikai atvyko iš Ukrainos dėl Rusijos Federacijos karinių veiksmų Ukrainoje.

2.14. Vieno mokinio išlaikymo kaina švietimo įstaigose

Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyrius.

Vienas rajono savivaldybės mokyklų tinkle pertvarkos 2021–2025 metais bendrojo plano prioritetų – veiksmingesnis ir racionalesnis mokymo lėšų ir mokyklų aplinkai išlaikyti skirtų lėšų naudojimas.

2022 m. rajono savivaldybėje vieno mokinio mokymui lėšų vidutiniškai išleista 3 847 Eur, iš kurių 2 475 Eur (64 proc.) yra mokymo lėšos, 1 372 Eur – aplinkos lėšos.

2021 m. vidutiniškai išleista 3 194 Eur, iš kurių mokymo lėšų išleista 2 024 Eur, aplinkos lėšų 1 170 Eur.

2020 m. vidutiniškai išleista 2 928 Eur, iš kurių mokymo lėšų išleista 1 892 Eur, aplinkos lėšų 1 036 Eur.

Vieno mokinio išlaikymas ir toliau išlieka brangiausias kaimo pagrindinėse mokyklose, kuriose dėl mažo mokinių skaičiaus suformuotos jungtinės ir (ar) nepilnos klasės. Mokykloms trūksta mokymo lėšų, tenka išgyventi pagal skiriamą finansavimą. Rajono savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos bendrojo plano pakoreguotame 1 priede kai kuriose mokyklose numatyti reorganizacijos procesai.

2.15. Mokinių, dalyvavusių vasaros stovyklose, dalis (proc.)

2022 m. iš Savivaldybės biudžeto lėšų finansuotos (konkurso būdu atrinktos) 36 vaikų vasaros poilsio ir užimtumo stovyklų programos (2021 m. – 20; 2020 m. – 32), kuriose dalyvavo 941 vaikas, t. y. 19 proc. bendrojo ugdymo mokyklų 1–12 kl. mokinių (2021 m. – 553 (11 proc.); 2020 m. – 740 (14 proc.)). Atsižvelgiant į įtraukiojo švietimo plėtros gaires, buvo sudarytos sąlygos vaikų

vasaros poilsio ir užimtumo stovyklose dalyvauti 32 didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams (2021 m. – 37).

(Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius).

Vaikų vasaros poilsio ir užimtumo stovykloms lėšų suma, skiriama iš rajono savivaldybės biudžeto, palaipsniui didėjo: 2017 m. ir 2018 m. – po 18 tūkst. Eur, 2019, 2020 ir 2021 m. – po 25 tūkst. Eur. 2021 m. ir 2022 m. stovykloms paskirta po 50 tūkst. Eur. *Pokytis ženklus.*

Išvada. Rajono savivaldybė turi optimalų ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio, vidurinio ir suaugusiųjų švietimo programų teikėjų tinklą, kuris užtikrina asmenų ugdymą(si) ir jų teisę mokytis valstybine kalba pagal įvairias ugdymo programas.

Savivaldybėje tinkamai organizuojamas neformalusis švietimas ir vaikų užimtumas, įgyvendinamos neformaliojo ugdymo programos.

Švietimo skyrius organizavo vaikų vasaros poilsio ir užimtumo programų konkursus, vykdė kitus vaikų socializacijos projektus. Šių programų vykdymui lėšos numatytos rajono savivaldybės biudžete.

Kai kurių ugdymo dalykų mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų (ypač psichologų) pradeda trūkti.

Siekiant racionaliai naudoti švietimui skirtas lėšas, būtini ryžtingi sprendimai dėl veiksmingo mokyklų pastatų ir patalpų panaudojimo.

Mokyklos, dalyvaujančios „Kokybės krepšelio“ programoje, pastebi, kad į mokyklą atėjusios papildomos lėšos ne tik pagerina materialinę aplinką, bet ir sudaro sąlygas mokiniams gilinti žinias, gerinti mokymo(si) pasiekimus, vykdant individualias ir grupines konsultacijas, teikiant pagalbą, stiprinti motyvaciją.

3. Švietimo procesas (parodo priežastiniais ryšiais susijusių švietimo sistemos pokyčių eigą)

Rodikliais apžvelgiamas mokymas ir mokymasis, kai kurie ugdymo procesų organizavimo ir valdymo aspektai.

3.1. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokyklose, dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	15,38	14,90	14,24
Lietuva	11,80	11,90	11,90

Šaltinis: ŠVIS.

Nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. bendrojo ugdymo mokyklose ugdomi 744 mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, tai yra 14 proc. nuo visų besimokančiųjų mokinių skaičiaus. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičius Savivaldybėje pastaraisiais metais išlieka stabilus (2021 m. – 15 proc.; 2020 m. – 15,5 proc.).

Dar 89 specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai ugdomi Kėdainių „Spindulio“ mokykloje. Pagal pritaikytas ir (ar) individualizuotas pradinio, pagrindinio ugdymo programas ir socialinių įgūdžių ugdymo programą į šią mokyklą priimami asmenys, dėl įgimtų ir (ar) įgytų intelekto sutrikimų turintys didelių ar labai didelių ugdymosi poreikių (mokyklos pagrindinė paskirtis – pagrindinės mokyklos tipo specialioji mokykla intelekto sutrikimą turintiems mokiniams).

3.2. Negalią turinčių mokinių dalis nuo mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdomų integruotai bendrosios paskirties mokykloje

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	17,45	16,47	17,86
Lietuva	10,80	11,20	11,70

Šaltinis: ŠVIS.

Integruotai bendrojo ugdymo mokyklose ugdomų negalią turinčių mokinių daugėja, todėl įtraukiojo ugdymo plėtrai užtikrinti būtina švietimo įstaigų vadovų ir viso personalo lyderystė, ugdymo(si) aplinkų pritaikymas visavertei asmens raidai.

3.3. Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	91,37	91,50	93,02
Lietuva	78,90	79,10	81,20

Šaltinis: ŠVTS.

Vertinant įtraukiojo švietimo principų įgyvendinimą, pastebimi teigiami pokyčiai. Nuosekliai gerėja mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, įtrauktis, jų integruotas ugdymas bendrosiose klasėse, daugiau mokinių dalyvauja neformaliojo švietimo veiklose. Taip pat išaugo pagalbos mokiniui specialistų skaičius ir mokiniams suteiktos švietimo pagalbos mastas.

3.4. Vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	11,27	11,15	11,59
Lietuva	11,56	11,80	12,00

Šaltinis: ŠVTS.

Tinklo pertvarkos plane 2023 m. numatytas rodiklis – 13. Daroma nežymi pažanga, bet pasiekti numatytą rodiklį bus labai sunku.

3.5. Mokytojų, dirbančių pilnu etatu, dalis (proc.)

58 proc. mokytojų (pagrindinė pareigybė), dirbančių pagrindinėje darbovietėje, dirba pilnu etatu; 2021 m. – 51,6 proc.; 2020 m. – 45,4 proc. (Šaltinis: Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius).

Dėl mažo mokinių skaičiaus, nepilnų, jungtinių klasių sudėtinga pasiekti, kad kaimo mokyklose dirbtų mokytojai pilnu etatu. Nežiūrint to, numatyti mokyklų struktūrų pokyčiai mokyklų tinklo 2021–2025 metų bendrajame plane. Daroma pažanga.

3.6. Švietimo pagalbos specialistų, tenkančių 100 mokinių, skaičius

Mokyklose teikiama švietimo informacinė pagalba, mokiniams reikalinga psichologinė, specialioji pedagoginė, socialinė pedagoginė pagalba.

	2020–2021	2021–2022	2022–2023
Kėdainių r. sav.	0,96	1	0,95
Lietuva	0,87	0,84	0,81

Šaltinis: ŠVTS.

Savivaldybės ugdymo įstaigose įsteigta 121,4 švietimo pagalbos specialistų (socialinių pedagogų, psichologų, specialiųjų pedagogų, logopedų, mokytojų padėjėjų) etatų, (2021 m. – 117,7). Esant poreikiui, pasitelkiama kitų institucijų pagalba: mokiniams ir mokytojams pagalbą teikia Kėdainių švietimo pagalbos tarnybos specialistai, Kėdainių „Spindulio“ mokyklos pedagogai.

Išvada. Visos rajono savivaldybės mokyklos pasirengusios priimti vaikus dėl įgimtų ir (ar) įgytų sutrikimų turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP), pedagogai supranta įtraukties prasmingumą. Tačiau yra didelis poreikis stiprinti mokyklas ir jų komandas dirbti tiek jau su dabar mokyklose esančiais mokiniiais, tiek pasirengti priimti naujus, užtikrinti, kad visiems besimokantieji būtų sudarytos galimybės gauti tinkamą ir kokybišką ugdymą vietinėse ugdymo įstaigose. Švietimo pagalbos poreikis nėra pilnai patenkinamas, kai kurie etatai dėl specialistų trūkumo nėra išnaudojami.

Mokytojų motyvacijos programoje numatytos priemonės pedagogų stygiaus problemai spręsti.

4. Švietimo rezultatai (parodo būvį pasibaigus tam tikram švietimo proceso etapui arba švietimo sukurtą produktą)

Rajono savivaldybės švietimo kokybę mokyklose iš dalies įvertinti leidžia keli informaciniai kriterijai: mokymosi pasiekimai ir pažanga, mokymosi sėkmingumas.

4.1. Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis

Lietuvių kalba bent 6-10 balų	2018–2019	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.	64,0	78,06	79,43
Lietuva	65,2	74,1	71,2

Matematika bent 6-10 balų	2018–2019	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.	35,8	66,07	20,83
Lietuva	42,6	63,1	25,2

Lietuvių kalba bent 7-10 balų	2018–2019	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.		53,32	52,34

Matematika bent 7-10 balų	2018–2019	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.		53,32	11,72

Šaltinis: ŠVTS.

Mokinių pasiekimų kaita. PUPP rezultatai rodo, kad nuo 2019 m. iki 2022 m. lietuvių kalbos ir literatūros pasiekimai kasmet gerėjo, daugėjo mokinių, pasiekusių pagrindinį ir aukštesnįjį pasiekimų lygį. Savivaldybės PUPP lietuvių kalbos ir literatūros rezultatai yra aukštesni nei šalies vidurkis.

Matematikos pasiekimai 2022 m. labai suprastėjo, patenkinamo pasiekimų lygio nepasiekė daugiau kaip 45 proc. mokinių. Sumažėjo mokinių, kurių matematikos pasiekimai yra pagrindinio ar aukštesniojo pasiekimų lygio. 2022 m. matematikos surinktų taškų procentinis vidurkis savivaldybėje yra daugiau kaip 4 proc. mažesnis už šalies vidurkį.

Atotrūkis tarp savivaldybės mokyklų pasiekimų išlieka: 9 mokyklų lietuvių kalbos ir literatūros ir 5 mokyklų matematikos pasiekimų taškų vidurkis nesiekia šalies ar Savivaldybės vidurkio.

4.2. Tris ir daugiau valstybinių brandos egzaminų išlaikiusių abiturientų dalis

	2019–2020	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.	59,29	67,21	60,70
Lietuva	56,2	58,3	56,7

Šaltinis: ŠVTS.

Savivaldybėje sumažėjo tris ir daugiau valstybinius brandos egzaminus išlaikiusių abiturientų, tačiau, lyginant su šalies rodikliu, ši dalis vis dar didesnė.

4.3. Abiturientų, laikusių valstybinius brandos egzaminus, rezultatų įvertinimas pagal pagrindinį ir aukštesnįjį lygius

	Pasiekimų lygis	2019–2020	2020–2021	2021–2022
	Aukštesnysis lygis	11,82	8,83	7,03

Kėdainių r. sav.	Pagrindinis lygis	42,8	42,42	42,86
	Patenkinamas lygis	45,38	48,75	50,12
Lietuva	Aukštesnysis lygis	12,23	10,52	7,53
	Pagrindinis lygis	40,28	39,01	40,04
	Patenkinamas lygis	47,49	50,47	52,43

Šaltinis: ŠVIS.

VBE rezultatai pastaraisiais metais kito nedaug, bet įvertinimai žemėjo. Mažiau abiturientų pasiekė aukštesnįjį pasiekimų lygį, pagrindinį lygį pasiekusiųjų procentas beveik nesikeitė, tačiau didėjo pasiekusių patenkinamą lygį.

13 abiturientų gavo šimto balų įvertinimus (2021 m. – 16; 2020 m. – 30). Atestatas su pagyrimu įteiktas vienam rajono abiturientui. Išanalizavus egzaminų rezultatus matyti, kad Savivaldybės mokyklų abiturientų pasiekimų įvertinimai 5 egzaminų (lietuvių kalbos ir literatūros, chemijos, istorijos, biologijos, fizikos) pagal taškų vidurkį aukštesni nei šalies. Matematikos egzaminą išlaikė 72,6 proc. abiturientų (Savivaldybė pateko tarp 5 geriausiai šį egzaminą išlaikiusių savivaldybių). Deja, vis dar nedžiugina geografijos, informacinių technologijų egzaminų rezultatai.

4.4. Nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) rezultatai

Siekiant gerinti ugdymo kokybę, naudotasi Nacionalinės švietimo agentūros parengtais mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo įrankiais.

Nacionalinis mokinių pasiekimų patikrinimas yra turimų žinių įsivertinimas, parodantis, kurias žinias ir gebėjimus reikia stiprinti.

2021 m. NMPP dalyvavo 4 ir 8 klasių mokiniai. Buvo tikrinami matematikos ir skaitymo gebėjimai. Pagal surinktų taškų skaičių savivaldybės vidurkis buvo artimas šalies vidurkiui.

2022 m. NMPP dalyvavo 4, 6 ir 8 klasių mokiniai. 4 ir 6 klasių mokinių pasiekimų vidurkis artimas šalies vidurkiui, 8 klasės visų dalykų (gamtos mokslų, matematikos, skaitymo ir socialinių mokslų) pasiekimai daugiau kaip 3 proc. didesnis už šalies vidurkį. Pokyčiai teigiami, tačiau susirūpinimą ir iššūkius kelia atotrūkis tarp atskirų mokyklų pasiekimų, kur rezultato vidurkis gerokai nutolęs ir nuo šalies, ir nuo savivaldybės vidurkio.

Siekis – gerinti mokinių pasiekimus, stiprinant mokyklų tinklaveiką, ieškant būdų padėti žemų pasiekimų mokiniams daryti didesnę pažangą.

4.5. Abiturientų, įstojusių į universitetus ir kolegijas nuo bendro taisy pačiais metais įgijusių vidurinį išsilavinimą abiturientų skaičiaus, dalis

Mokinių, baigusių 12 bendrojo ugdymo programos klasių ir taisy pačiais metais tęsiančių mokslą universitete, dalis (%)

	2019–2020	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.	43,23	56,04	47,73
Lietuva	54,83	55,53	52,41

Šaltinis: ŠVIS.

Mokinių, baigusių 12 bendrojo ugdymo programos klasių ir taisy pačiais metais tęsiančių mokslą kolegijoje, dalis (%)

	2019–2020	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.	31,2	24,15	29,55
Lietuva	29,08	29,19	30,69

Šaltinis: ŠVIS.

Mokinių, baigusių 12 bendrojo ugdymo programos klasių ir taisy pačiais metais tęsiančių mokslą profesinėje mokykloje, dalis (%)

	2019–2020	2020–2021	2021–2022
Kėdainių r. sav.	25,56	19,81	22,73
Lietuva	16,09	15,29	16,9

Šaltinis: ŠVIS.

Išvada. VBE būtina išlaikyti ketinantiems studijuoti aukštosiose šalies mokyklose, tačiau, nors VBE rodikliai išlieka stabilūs, abiturientų lūkesčiai mokytis aukštosiose mokyklose sumažėjo, išaugo norinčiųjų studijuoti profesinėse mokyklose skaičius.

IŠVADOS

Planingai vykdyta tinklo pertvarka, reorganizuota Kėdainių r. Truskavos pagrindinė mokykla, tapo Šėtos gimnazijos skyriumi, likviduotas Josvainių gimnazijos Skaisgirių skyrius, Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijos Pajieslio daugiafunkciame centre nutrauktas pradinio ugdymo programos vykdymas.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos leidinyje „Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. Įtraukusis ugdymas“ rekomenduojama rajono savivaldybei: spartinti mokyklų tinklo pertvarką, priimti sprendimus dėl mažų ir jungtinių klasių komplektų skaičiaus mažinimo.

Visiems savivaldybės vaikams užtikrinamas institucinis ikimokyklinis ugdymas. Atsižvelgiant į tėvų poreikius, Kėdainių lopšelyje-darželyje „Puriena“ įsteigta ikimokyklinio ugdymo grupė vaikams nuo vienerių metų.

Siekiant užtikrinti reikiamą pedagogų poreikį ugdymo procesui organizuoti ir pritraukti ir motyvuoti pedagogus dirbti švietimo įstaigose, Savivaldybėje įgyvendinamai mokytojų motyvacijos programai skirtas didesnis finansavimas.

Rengiantis nuo 2024 m. plačiau įgyvendinti įtraukties principus, savivaldybės švietimo įstaigose nuosekliai didinama švietimo pagalba, modernizuojamos ir pritaikomos ugdymo(si) aplinkos, kad būtų sukurtos kuo geresnės sąlygos mokytis tiek specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams, tiek įprastos raidos mokiniams. Sėkmingai į ugdymo procesą įsitraukė 162 vaikai, atvykę iš Ukrainos.

Kėdainių r. Šėtos gimnazijoje, Krakių Mikalojaus Katkaus gimnazijoje ir Labūnavos pagrindinėje mokykloje sėkmingai įgyvendintas projektas „Kokybės krepšelis“, įsisavintos visos projektui skirtos lėšos, įvykdytos suplanuotos veiklos. Šiose įstaigose atliktas išorės vertinimas. Vertintojai konstatavo, kad visose mokyklose projekto įgyvendinimo metu pažanga yra padaryta visose vertinimo srityse. Savivaldybei grąžinta 15 proc. skirtų lėšų.

Tęsimas projekto įgyvendinimas Kėdainių r. Akademijos gimnazijoje, Juozo Paukštelio progimnazijoje.

Siekdama sukurti lygiavertes ir šiuolaikiškas kokybiško ugdymo(si) sąlygas besimokantiems ir gerinti mokinių pasiekimus bei mažinti atotrūkį tarp savivaldybės mokyklų, Kėdainių rajono savivaldybė pateikė paraišką dalyvauti „Tūkstantmečio mokyklų“ programoje. Savivaldybė pakviesta dalyvauti I etapo I sraute, programoje dalyvaus 4 mokyklos, kitos mokyklos bus skatinamos jungtis į tinklus, kuriant naujus mokyklų tarpusavio ryšius.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos rekomenduojama rajono savivaldybei: skatinti mokyklų vadovų ir mokytojų lyderystę, pritraukiant į mokyklas daugiau jaunų mokytojų; optimizuoti mokytojų vidutinį pamokinį darbo krūvį ir racionaliai naudoti švietimui skirtas lėšas. (*Šaltinis: Lietuva. Švietimas šalyje ir regionuose 2022. Įtraukusis ugdymas*, p. 167).

Pažangos ataskaitą parengė
Kėdainių rajono savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus specialistai
